

KÜLTÜRÜ TAMAMLAMA

EYLÜL ayının ikinci haftasının güzel bir Perşembe akşamı... Saat 22.30 sularında TRT-1'de yayınlanan bir programı izliyorum. Ekranda **Zeki Müren** Beyefendi. Duygulanmamak, biraz da hüznle eskiyi hatırlamamak mümkün değil; Beyefendiliğinden, kibarlığından, inancından hiçbir şey kaybetmemiş. Ölümün gerçekliğine inandığı kadar yaşama da bir o kadar sımsıkı bağlı.

Spikerlere, konuşma sanatını icra ederek para kazananlara, güzel dilimizi aşağılayanlara ders verircesine kendisine yöneltilen sorulara o güzel Türkçesi ile cevap veriyor. Söz gelip tahsil hayatına, eğitimine dayanınca, güzel sanatların süsleme bölümünden birincilikle mezun olduğunu söylüyor. Söylüyor söylemesine ama, o arada da mesajını vermekten geri kalmıyor. Her zaman takdire şayan kibarlığı içerisinde biraz sitemkar, biraz da üzüntüsünü belirtircesine hemen ekliyor:

-Sanatçılar önce kültürünü tamamlamalı, daha sonra varsa Allah vergisi olan yeteneklerini kullanmalı.

Zeki Müren Beyefendi -sanatçıların, kraliyet tacını taşımalarından ötürü- bir sanatçıda aranan vasıfların başında kültürlü olmanın gerektiğini ifade etmekle kalmıyor; daha da ileri giderek bir sanatçı için kültürün, sanat yeteneğinden bile önce geldiğine işaret ediyor. Kültürden maksadının ise, şüphesiz, bir yüksek öğretim kurumundan mezuniyet olduğunu da sözlerine ekliyor.

Kültür deyiminin sadece yüksek öğretimle özdeş bir kavram olmadığı muhakkak. Kültür, bir toplumun tarihi, edebi, ananevi, ekonomik, siyasi velhasıl tüm değerlerinin günlük yaşama yansıtılmasını öngörür. Yüksek öğretim ise bu değerlerin hayata geçirilmesinde rol oynayan en büyük faktördür.

İster sanatçı, ister ekonomist, ister çiftçi, isterse ayakkabı boyacısı olsun; eğitimi ve öğretimi ikinci, belki de üçüncü plana atan zihniyetten, ne kendisine ne ailesine ne de toplumuna ve ülkesine fayda gelir. Fakültede geçecek yılları kayıp olarak gören, o yılları keseyi biraz daha doldurma peşinde zamanı olarak değerlendirenlerden ne bekleyebilirsiniz? Bir balon gibi, yapay şişirme ile elde ettiği şöhretine biraz daha şöhret katmaya çalışanlar, kime ne fayda sağlar?

Eğitim ve öğretim özgürlüğü olduğu kadar, eğitimsizlik özgürlüğünü de insanlar elbette sonuna kadar kullanabilirler. Kullanmasına kullansınlar, ancak içinde buldukları toplumun önünde bulunan insanların eğitimsizlik, öğretimsizlik ve kültürsüzlük özgürlüklerini sonuna kadar kullanmalarının o toplumda ne denli yaralar açtığı ortada. Hangi alanda olursa olsun, muhatap olarak karşısına kitleleri alanların; özgürlüklerin insanların bulunduğu konumlarla paralellik arz ettiğine, diğer bireylerin özgürlüklerine müdahale etmeyecek şekilde sınırlandırılması halinde de, gerçekte özgür ortamın oluşabileceğine inanmalarını bekliyoruz.